

Δελτίο Τύπου του FRA
Βιέννη, 23 Οκτωβρίου 2017

Θεμελιώδη δικαιώματα κατά την παρακολούθηση: οικοδόμηση εμπιστοσύνης, βελτίωση της ασφάλειας

Μολονότι οι μεταρρυθμίσεις της νομοθεσίας σχετικά με την παρακολούθηση ενισχύουν τη διαφάνεια, πρέπει να βελτιωθούν οι έλεγχοι που λειτουργούν ως θεσμικό αντίβαρο στις εξουσίες των υπηρεσιών πληροφοριών σύμφωνα με νέα έκθεση του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (FRA). Στην έκθεση καταδεικνύεται ότι το σαφές νομικό πλαίσιο, οι ισχυρές διασφαλίσεις και η αποτελεσματική εποπτεία είναι αναγκαία στοιχεία για την ενίσχυση της ασφάλειας και τον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων.

«Η προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και η παροχή αποτελεσματικής εθνικής ασφάλειας δεν είναι ασύμβατες μεταξύ τους· παραδείγματος χάρη, τα συστήματα παρακολούθησης που σέβονται τα ανθρώπινα δικαιώματα λειτουργούν καλύτερα», δηλώνει ο διευθυντής του FRA [Michael O'Flaherty](#). «Ο σεβασμός της ιδιωτικής ζωής και της προστασίας των δεδομένων οικοδομεί την εμπιστοσύνη προς τις υπηρεσίες παρακολούθησης, βελτιώνει τη συλλογή και ανάλυση δεδομένων, ενισχύοντας σε τελευταία ανάλυση την εθνική ασφάλεια.»

Η δεύτερη έκθεση του Οργανισμού με τίτλο «[Παρακολούθηση από τις υπηρεσίες πληροφοριών: εγγυήσεις και μέσα έννομης προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων στην ΕΕ](#)» διερευνά τις νομικές αλλαγές που έχουν επέλθει μετά την έκθεση του 2015 και αποτυπώνει για πρώτη φορά τις απόψεις των ίδιων των εμπειρογνομόνων και των εποπτών του τομέα των υπηρεσιών πληροφοριών προκειμένου να διαπιστωθεί αν η σχετική νομοθεσία λειτουργεί στην πράξη.

Οι απειλές εναντίον της ασφάλειας και η νέα τεχνολογία έχουν αποτελέσει το έναυσμα για την υλοποίηση πολλών και εκτεταμένων μεταρρυθμίσεων στη νομοθεσία σχετικά με την παρακολούθηση. Ενώ τα μεταρρυθμισμένα νομικά πλαίσια είναι σαφέστερα, εξακολουθούν να είναι ιδιαίτερα περίπλοκα, οδηγώντας σε αβεβαιότητα όσον αφορά τις εξουσίες και την εντολή των υπηρεσιών πληροφοριών. Για τον λόγο αυτό απαιτούνται ισχυρότερες διασφαλίσεις για την προστασία των δεδομένων και την ιδιωτική ζωή.

Η δικαστική εξουσία, τα εξειδικευμένα όργανα εμπειρογνομόνων, οι κοινοβουλευτικές επιτροπές και οι αρχές προστασίας δεδομένων διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο στην εποπτεία των εργασιών των υπηρεσιών πληροφοριών. Ωστόσο, όπως αναφέρεται στην έκθεση, οι αρχές αντιμετωπίζουν εμπόδια λόγω της έλλειψης πρόσβασης σε πληροφορίες και λόγω των περιορισμών που υπάρχουν σε επίπεδο αρμοδιοτήτων, εξουσιών έκδοσης δεσμευτικών αποφάσεων, πόρων, τεχνογνωσίας και ανεξαρτησίας. Τα εμπόδια αυτά υποδεικνύουν ότι πρέπει να υπάρξει ανεξάρτητη εποπτεία με επαρκείς εξουσίες και αρμοδιότητες. Το ίδιο ισχύει και για τη διεθνή συνεργασία στον τομέα των υπηρεσιών πληροφοριών, όπου οι διασφαλίσεις και η εποπτεία είναι πιο περιορισμένες.

Είναι επίσης αναγκαίο να εξασφαλιστεί πλήρης συνεργασία και συμπληρωματικότητα μεταξύ των διαφόρων εποπτικών οργάνων, ώστε να υπάρχει συνεχής κάλυψη όλων των σταδίων της παρακολούθησης – από την έγκριση έως την εφαρμογή της.

Η δυσκολία εντοπισμού του φορέα που μπορεί να βοηθήσει και η μυστικότητα που χαρακτηρίζει το έργο των υπηρεσιών πληροφοριών καθιστούν άλλωστε δύσκολη την άσκηση αποτελεσματικών ένδικων μέσων από θύματα παραβιάσεων ανθρωπίνων

δικαιωμάτων. Επιπλέον, πολλά εξωδικαστικά όργανα που μπορούν να παρέχουν υποστήριξη δεν διαθέτουν εμπειρογνώσσια για την αντιμετώπιση ζητημάτων σχετικά με τις υπηρεσίες πληροφοριών, ούτε ανεξαρτησία και εξουσίες για διερεύνηση, πρόσβαση σε υλικό και έκδοση δεσμευτικών αποφάσεων. Ωστόσο, ορισμένα κράτη μέλη έχουν βρει λύσεις που παρέχουν τη δυνατότητα προσφυγής στη δικαιοσύνη μέσω εξειδικευμένων δικαστών, οι οποίοι μπορούν να έχουν πρόσβαση σε διαβαθμισμένες πληροφορίες.

Η έκθεση επικαιροποιεί τη [νομική ανάλυση του 2015 του FRA](#), και συμπληρώνεται με ευρήματα τα οποία προέκυψαν από τις 70 και πλέον συνεντεύξεις που πραγματοποιήθηκαν με εμπειρογνώμονες σε επτά κράτη μέλη της ΕΕ: Βέλγιο, Γαλλία, Γερμανία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ιταλία, Κάτω Χώρες και Σουηδία.

Για περισσότερες πληροφορίες ανατρέξτε στις σχετικές [ερωτήσεις και απαντήσεις](#) ή επικοινωνήστε μαζί μας στη διεύθυνση: media@fra.europa.eu / Τηλ.: +43 1 580 30 642.

Σημειώσεις προς τους συντάκτες:

Ο Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (FRA) είναι ο ανεξάρτητος οργανισμός της ΕΕ για την [παροχή βοήθειας και εμπειρογνώσσιας όσον αφορά τα θεμελιώδη δικαιώματα](#) στην ΕΕ και στα κράτη μέλη της.